

Stručni rad

MIŠLJENJA RODITELJA PREDŠKOLSKE DJECE O SURADNJI S ODGOJITELJIMA U VRTIĆU

Anja Valenčič Štemberger, mag. prof. inkluzivne pedagogije

Osnovna škola Jelšane, Slovenija

Sažetak

Dobra komunikacija i suradnja između roditelja i odgojitelja važna je također za dobrobit i razvoj djeteta. Da bi to postigli, odgojitelji trebaju ujediniti obrazovne utjecaje, pružiti informacije o djetetu, omogućiti roditeljima sudjelovanje u vrtiću i uspostaviti demokratski odnos [3]. Osim ovih smjernica, odgojitelji bi trebali slijediti također formalno napisana načela [1]. Sve ove smjernice i principi ogledaju se u suradnji između odgojitelja. Nije dovoljno da se komunikacija odvija samo na formalnoj razini (roditeljski sastanci, individualni razgovori), nego je neformalan oblik suradnje jednako važan. Slijedeći iznad opisane smjernice, zasigurno će biti manje problema između odgojitelja i roditelja jer oboji moraju biti svjesni da svatko ima svoj skup karakteristika, odnosa, iskustava i aktivnosti koje ih oblikuju [2]. Zbog važnosti dobre suradnje i zadovoljstva roditelja suradnjom odgojitelja i roditelja, u empirijskom dijelu proučavali smo dosadašnja iskustva roditelja u suradnji s odgojiteljima. Utvrdili smo da je većina roditelja zadovoljna radom odgojitelja te da se većina roditelja ne suočava s problemima u radu s odgojiteljima. Razlike su se pokazale samo u zadovoljstvu roditelja s radom odgojitelja s obzirom na stupanj obrazovanja, naime roditelji s višom ili visokom stručnom spremom općenito su zadovoljniji radom odgojitelja. Osim toga, roditelji koji su manje zadovoljni s radom odgojitelja te imaju problema s odgojiteljima, izjavili su da je uzrok tih problema u nejednakosti odgojitelja i roditelja, etiketiranju djece, neuvažavanju roditelja od strane odgojitelja i pravljenju razlika među djecom od strane odgojitelja.

Ključne riječi: suradnja roditelja i odgojitelja, formalni oblici suradnje, neformalni oblici suradnje, poteškoće u suradnji odgojitelja i roditelja

1. Uvod

U današnje vrijeme svaki vrtić i druge odgojno-obrazovne ustanove nastoje imati dobar odnos s roditeljima i razvijati dobru međusobnu komunikaciju. Dobar odnos između roditelja i odgojitelja temelji se na otvorenosti, međusobnom poštovanju, uzajamnoj ovisnosti i zajedničkom zadovoljavanju potreba [1]. Smatramo da dobar odnos između roditelja i odgojitelja pozitivno utječe na cjeloviti razvoj djeteta. Kao što je već spomenuto, dobar odnos između odgojitelja i roditelja vrlo je važan i budući da se roditelji prvi put susreću s procesom suradnje s odgojiteljima, odlučili smo dobiti mišljenje roditelja djece uključenih u vrtić. Zbog važnosti suradnje roditelja i odgojitelja istraživali smo dosadašnja iskustva roditelja suradnjom s odgojiteljima te njihova stajališta i očekivanja. Osim proučavanja dosadašnjih iskustava i utvrđivanja njihovih očekivanja, ispitivali smo zadovoljstvo roditelja s radom odgojitelja, u koje oblike suradnje se roditelji radije uključuju, susreću li se s problemima oko suradnje s odgojiteljima i s kojim se problemima susreću. U istraživanju smo koristili deskriptivnu i inferencijalnu metodu empirijskog pedagoškog istraživanja. Podaci su obrađeni pomoću računalnog programa SPSS.

2. Središnji dio

2.1. Teorijska polazišta

Načelo suradnje između odgojitelja i roditelja napisano je u Bijeloj knjizi o odgoju i obrazovanju. Također roditelji imaju pravo na informacije i razgovor s odgojiteljem o svom djetetu [1]. Važno je uspostaviti dobru komunikaciju od samog početka i posljedično dobar odnos između odgojitelja i roditelja, temeljen prvenstveno na otvorenosti, međusobnom poštovanju (jednakosti), uzajamnoj ovisnosti i zajedničkom zadovoljavanju potreba [3]. Navedeno mora biti usmjereno zajedničkom cilju, tj. optimalnom uzgoju i razvoju djeteta. Težnja za tim ciljem, međutim, razvija se kao rezultat ujednačavanja odgojnih utjecaja koji oblikuju djetetovu osobnost i razvoj, informiranje roditelja o odgoju djece, omogućavanje roditeljima utjecaj na život i rad u vrtiću, da suradnja s roditeljima temelji na demokratskom odnosu i da se vrtić otvara u izravno okruženje [3].

Roditelji i odgojitelji ulaze u suradnju s različitim perspektivama i očekivanjima. Često je uzrok nesporazuma neshvaćanje od strane obitelji ili odgojitelja, ako jedna ili druga strana u odnosu odbije učiniti ono što jedna strana smatra ispravnim [3]. Ukratko, svaka obitelj ima vlastiti skup karakteristika, odnosa, iskustava i aktivnosti koje suoblikuju njezin identitet [2], što ukazuje na veliku ulogu odgojitelja koji se mora znati prilagoditi različitostima i svojom stručnosti prepoznati poremećaj koji je nastao u komunikaciji s roditeljima te ga također zna odgovarajuće riješiti. U nastavku su navedene pojedine prepreke koje mogu otežati odnos i suradnju odgojitelja s roditeljima. Te su [5]:

- nejednakopravnost odnosno različitost u emocionalnom doživljaju komunikacije (očekivanja roditelja, strah i nesigurnost roditelja...)
- razboriti razgovori s roditeljima (neosobni, formalne generalizirane poruke)
- sklonost odgojitelja da analizira i dijagnosticira dijete (dijete je sporo, ne razumije, zločesto...)
- neuvažavanje potreba roditelja i podučavanje roditelja; nepriznavanje da također roditelji imaju sposobnosti
- inzistiranje na normativnosti (razlike između odgojitelja i roditelja u vezi hrane, čistoće, spavanja...)

- tendencija da se vrtić prilagođava individualnim potrebama i ambicijama roditelja
- strah i nesigurnost roditelja u prenošenju važnih sadržaja vezanih za vrtić i dijete
- obostrani osjećaji da mu drugi pametuje
- veća vrijednost planiranih i formalnih kontakata od spontane komunikacije.

2.2. Empirijski dio

2.2.1. Metodologija

Cilj istraživanja je utvrditi dosadašnja iskustva, stavove i očekivanja roditelja o suradnji s odgojiteljima. Također ćemo provjeriti postoje li razlike prema spolu roditelja, dobi djeteta, stupnju obrazovanja roditelja, uključenosti djeteta u vrtić u ruralnom ili urbanom području.

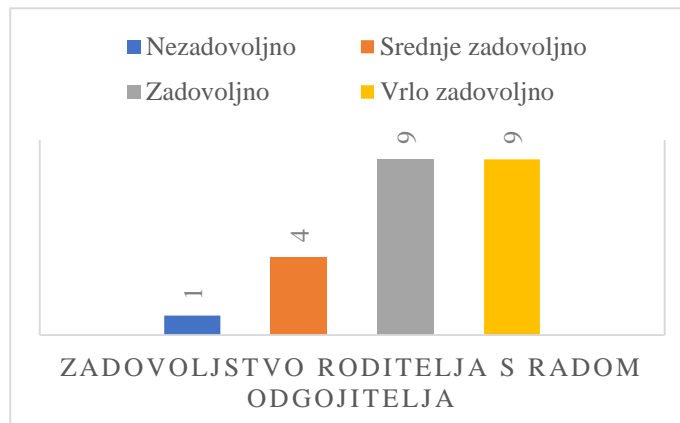
Uz pomoć upitnika postavili smo si sljedeća pitanja:

- U kojoj su mjeri roditelji zadovoljni dijelovima odgojitelja?
- Postoje li razlike u zadovoljstvu roditelja radom odgojitelja s obzirom na obrazovanje roditelja, dob djeteta i uključenost djeteta u vrtić u ruralnom ili urbanom području?
- Koliko je roditeljima važna suradnja s odgojiteljem?
- Postoje li razlike u važnosti roditelja u suradnji s odgojiteljem s obzirom na obrazovanje roditelja, dob djeteta i uključenost djeteta u vrtić u ruralnom ili urbanom području?
- U koje oblike suradnje se roditelji najradije uključuju i koji oblik suradnje smatraju najvažnijim?
- Susreću li se roditelji s problemima u suradnji s odgojiteljem i s kojim se problemima susreću?

U istraživanju su sudjelovale 23 majke. Među njima je 6 (26,1 %) majki sa završenom srednjom školom i 17 (73,9 %) s višom ili visokom školom. 9 (39,1 %) njihove djece bilo je u dobi 1 – 3 godine, a 14 (60,9 %) djece u dobi 3 – 6 godina. Od toga 13 (56,5 %) djece pohađa vrtić u ruralnom, a 10 (41,7 %) u urbanom području.

Prikupljene podatke obradili smo pomoću računalnog programa SPSS.

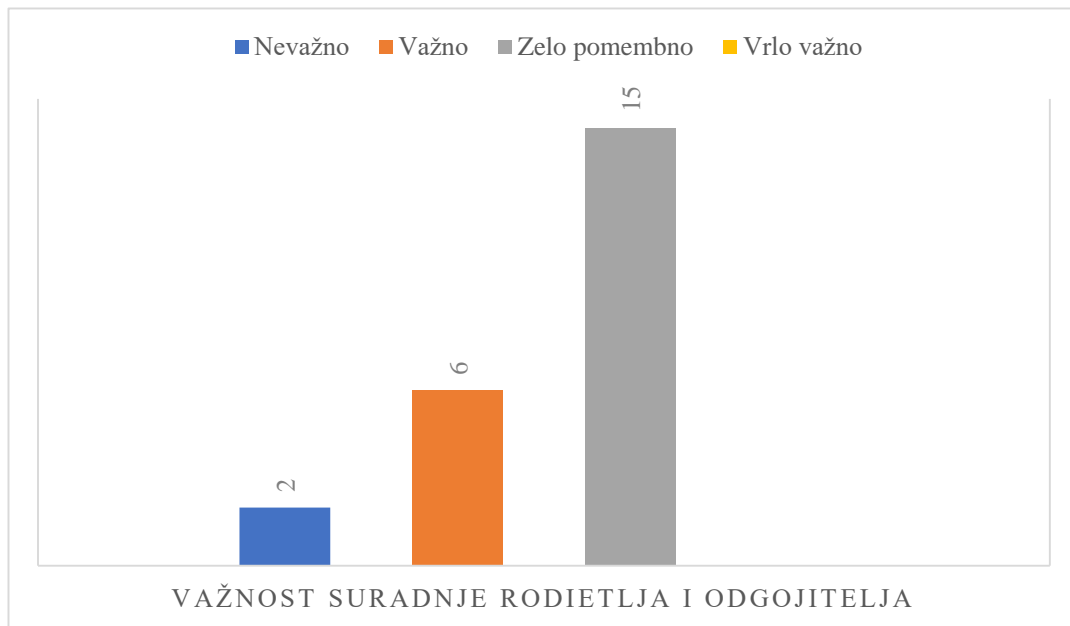
2.2.2. Rezultati upitnika

Grafikon 1. Zadovoljstvo roditelja s radom odgojitelja

Grafikon pokazuje da je većina roditelja zadovoljna (37,5 %) ili vrlo zadovoljna (37,5 %) radom odgojitelja, nekoliko manje ih je srednje zadovoljno (16,8 %) i samo jedan od roditelja je nezadovoljan (4,2 %).

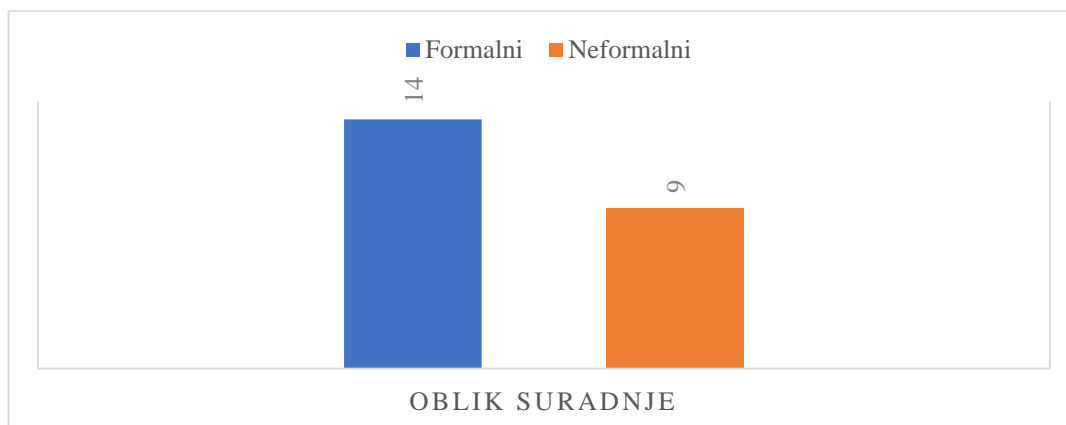
Rezultat χ^2 testa s omjerom vjerojatnosti ($\chi^2 = 3,34$; $g = 3$; $P = 3,4$; $\chi^2 = 2,26$; $g = 3$; $P = 5,20$) pokazuje da ne postoje statistički značajne razlike u zadovoljstvu roditelja s obzirom na dob djeteta i uključenost u vrtić u ruralnim ili urbanim područjima. Rezultat χ^2 testa s omjerom vjerojatnosti ($\chi^2 = 2,26$; $g = 3$; $P = 0,05$), pokazao je statistički značajne razlike u zadovoljstvu roditelja s obzirom na to jesu li roditelji završili srednju, višu ili visoku školu. Roditelji s visokom ili višom školom općenito su zadovoljniji i vrlo zadovoljni s radom odgojitelja od roditelja sa srednjom stručnom spremom. Roditelje smo također pitali što bi promijenili u odnosu s odgojiteljem. Odgovorili su da žele bolje odnose, češću i učinkovitiju komunikaciju.

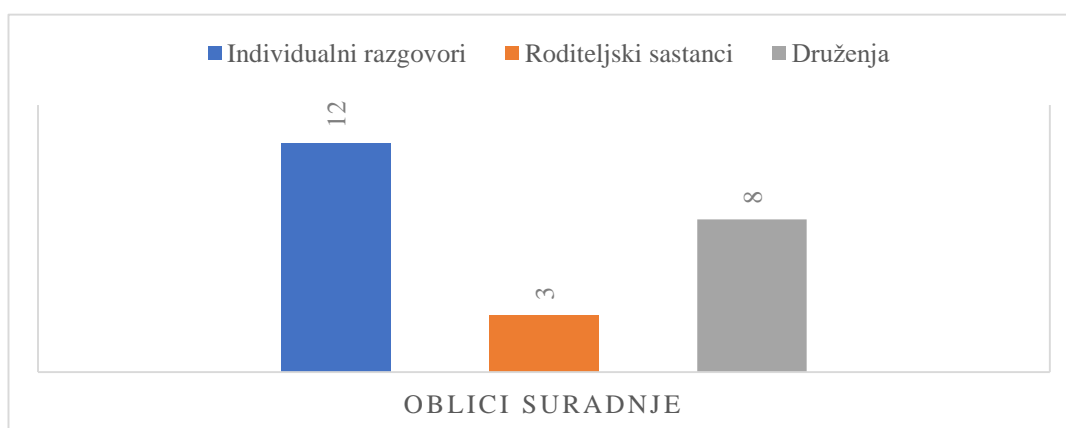
Grafikon 2. Važnost suradnje roditelja i odgojitelja

Grafikon pokazuje da je većem postotku roditeljima (65,2 %) vrlo važna suradnja s odgojiteljem. Manjem postotku roditelja (26,1 %) je važna i samo dvjema roditeljima (8,7 %) je nevažna. U nastavku nas je zanimalo postoje li statistički značajne razlike u mišljenjima o važnosti suradnje roditelja i odgojitelja s obzirom na stupanj obrazovanja roditelja, dob njihovog djeteta i uključenost djeteta u vrtić u ruralnom ili urbanom području.

Rezultat χ^2 testa s omjerom vjerojatnosti ($\chi^2 = 5,98$; $g = 2$; $P = 0,5$) pokazuje da ne postoje statistički značajne razlike u mišljenju roditelja o važnosti suradnje s odgojiteljem s obzirom na stupanj obrazovanja roditelja, dob njihovog djeteta i uključenost djeteta u vrtić u ruralnom ili urbanom području.

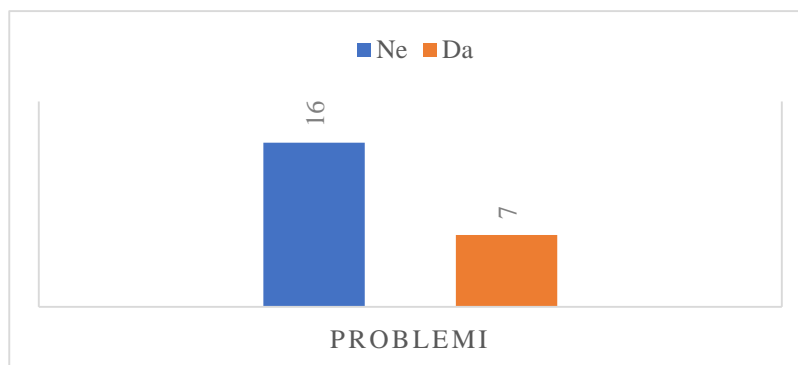
Grafikon 3. Formalni i neformalni oblik suradnje roditelja

Grafikon 4. Oblici suradnje roditelja i odgojitelja po važnosti

Utvdili smo da se većina roditelja (60,9 %) radije uključuje u formalne oblike suradnje. Najvažniji oblici suradnje su individualni razgovori (52,2 %), nešto manje važni su roditeljski sastanci (34,8 %) i najmanje važna su druženja (13 %).

Grafikon 5. Problemi između odgojitelja i roditelja

Grafikon pokazuje da se većina (69,6 %) roditelja ne susreće s problemima s odgojiteljima, dok se nešto manji postotak (30,4 %) susreće s problemima. Roditelji koji se susreću s problemima s odgojiteljem izjavili su da su uzroci problema sljedeći:

- uzvišenost odgojitelja
- etiketiranje djece
- neuvažavanje prijedloga
- pravljenje razlika između djece.

3. Zaključak

Svrha našeg istraživanja je utvrditi i dobiti mišljenja roditelja predškolske djece o suradnji roditelja i odgojitelja.

Zaključujemo da je većina roditelja ($f = 18$) zadovoljna i vrlo zadovoljna radom odgojitelja u skupini u kojoj je njihovo dijete te da nema razlika u zadovoljstvu roditelja s obzirom na dob djeteta i pohađanje vrtića u ruralnom ili urbanom području. Međutim, postoje razlike u zadovoljstvu roditelja s obzirom na stupanj obrazovanja roditelja. Roditelji s višom ili visokom stručnom spremom općenito su zadovoljniji i vrlo zadovoljni s radom odgojitelja od roditelja sa srednjom stručnom spremom. Većina roditelja je zadovoljna ili vrlo zadovoljna radom odgojitelja. Kod utjecaja stupnja obrazovanja na zadovoljstvo roditelja pokazuje se da stupanj obrazovanja ne utječe na procjenu zadovoljstva roditelja jer su roditelji s različitim stupnjem obrazovanja zadovoljni radom odgojitelja, jedina razlika je u tome da su roditelji s višom i visokom stručnom spremom vrlo zadovoljni s radom odgojitelja [5].

U nastavku dolazimo do zaključka da je suradnja s odgojiteljima vrlo važna i važna za većinu roditelja. Pri tome nema razlike u stupnju obrazovanja, dobu djeteta i uključenosti djeteta u vrtić u ruralnom ili urbanom području.

Također zaključujemo da se većina roditelja radije uključuje u formalne oblike suradnje između odgojitelja i roditelja. Među najvažnije formalne oblike suradnje ubrajaju se individualni razgovori, nešto manje važni su roditeljski sastanci, a najmanje su važna druženja. Prema našem mišljenju, trebalo bi biti više neformalnih oblika suradnje između roditelja i odgojitelja jer upravo neformalni oblici suradnje roditelja i odgojitelja zbližavaju roditelje i odgojitelje te im nude mogućnosti da se bolje upoznaju. Uzrok problema između odgojitelja i roditelja je taj da se planiranim i formalnim kontaktima pridaje veća prednost nego spontanoj komunikaciji [4].

Zaključili smo da se većina roditelja ne susreće s problemima s odgojiteljima. Međutim, roditelji koji se susreću, probleme pripisuju uzvišenosti odgojitelja, etiketiranju djece, neuvažavanju prijedloga i stvaranju razlika među djecom.

4. Literatura

- [1] *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji* (1995). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- [2] Jurišić, B.D. (2012). Blokade v komunikaciji s starši in tehnike poslušanja. V Jurišić, B.D. (ur.). *Strokovno gradivo 5. Posveta na temo Življenje oseb z downobim sindromom, Komunikacija med strokovnjaki in starši*. Ljubljana: Sožitje, Pedagoška fakulteta.
- [3] Kroflič, R. (2005). *Vzgojiteljica – izhodišče prikritega kurikuluma v vrtcu*. Ljubljana: Supra.
- [4] Lipičnik Vodopivec, J. (2007). Kako starši doživljajo vzgojo v družini – vzgojni stili v družini danes. *Sodobna pedagogika* 58 (124), 182–195.
- [5] Lipičnik Vodopivec, J. (2010). Sodelovanje staršev z vrtcem kot dejavnik kakovosti vrtca. *Revija za elementarno izobraževanje*, 3 (2-3), 63–78.